सावित्रीबाई फुले जयंती निमित्त महिला उद्‌बोधन व उद्योजकता प्रशिक्षण ज ार्यशाळा

दि. १२/१/२०१८ रोजी सावित्रीबाई फुले व जिजाबाई यांच्या जयंती निमित्त प्रौढ महिला विद्यालयात विभागाच्या वतीने महिला उद्‌बोधन व उद्योजकता प्रशिक्षण कार्य शाळेचे आयोजन करण्यात आले. या कार्यशाळेचे उद्‌घाटन डॉ. संजय मून, संचालक तथा विभागप्रमुख यांच्या हस्ते करण्यात आले. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी सुरेख सिंगणकर

सुत्रसंचालन - सौ.विमल रंधे

आभार - डॉ. आनंद वाघ

प्रास्ताविक - सौ. विमल रंधे

ज ार्यक्रमच्या सुरुवातीला प्रौढ महिला विद्यालयातील विद्यार्थीनींनी स्वागत गीत गायले. शाळेची विद्यार्थीनी दिपली मस्के हिने सावित्रीबाई फुले यांच्या जीवन ज ार्यावर भाष्य ज े ले.

या प्रसंगी डॉ. क्षमा खोब्रागडे यांनी महिलांनी मार्गदर्शन केले.

डॉ. क्षमा खोब्रागडे

सावित्रीबाई फुले यांचे जीवन कार्य

मी आज या पदापर्यंत केवळ फुले दांपत्यामुळे पोहोचले सामाजिक परीवर्तनाचे जनक हे म. फुले व सावित्रीबाई फुले हे आहेत. त्याकाळात भारतीय समाजात स्त्रीविरोधी रुढी व परंपरा होत्या. व त्या परंपरा महिला विरोधी होत्या. औपचारिक व अनौपचारिक शिक्षण हे शिक्षणाचे दोन प्रकार आहेत. या दांपत्यानी समाजाच्या प्रवाहाच्या विरोधात जावून कार्य केले. त्यांची आर्थिक परस्थिीती चांगली नव्हती परंतु तरी देखील ते मुलीच्या शिक्षणासाठी समाजाच्या व कुंटुंबाच्या विरोधात गेले म. फुल्यांनी सावित्रीबाईंना सुरुवातीला अक्षर ओळख करुन दिली. व त्यानंतर त्या मुलींना व महिलांना शिकवू लागल्या. १८४८ मध्ये त्यांनी मुलींची पहिली शाळा

सुरु केली. सावित्रीबाईंच्या सोबत एक मुस्लीम महिला देखील होती. शिक्षणा बरोबरच त्यांनी समाजातील वाईट प्रथा बंद केल्या. त्यांनी विधवांसाठी व त्यांच्या आश्रमासाठी आधार आश्रम सुरु केला. त्याकाळात विधवांची अवस्था फार वाईट होती. विधवा असलेल्या बाईचा मुलगा यशवंतला दत्तक घेतले व त्याला पुढे डॉक्टर केले. त्यांना अपत्य झाल नाही तरी त्यांनी पुर्नविवाह केला नही. त्यांनी बालविवाहाला विरोध करुन ते थांबविण्याचा प्रयत्न केला. त्याबरोबरच समाजातील वाईट रुढी पंरपंराना प्रखर विरोध करुन त्या थांबविण्याचा प्रयत्न केला. म. फुल्यांच्या निधनानंतर त्यांनी स्वत: यशवंत सोबत अत्यंविधी पार पाडला. त्या बौध्दीक व सामाजिक क्षेत्रात ही त्या अत्यंत प्रगल्भ होत्या त्या भावनेने ज्ोलमडून गेल्या नाही तर काटक म्हणून राहिल्या. ज्योतीबांच्या निधनानंतरही त्यांनी त्यांचे कार्य सुरु ठेवले. त्यांनी चांगल्या गोष्टीत सातत्य ठेवून त्या वाढीस लावल्या. त्यांनी सामाजिक भान सोडून परिस्थितीचे विपर्यस्त चित्रण केले नाही. शिक्षण नाही तर मनुष्यत्व नाही.

माँ जिजाऊ हयांनी स्वराज्याची पायाभरणी केली. त्यांनी हे बीज शिवबांच्या मनात पेरल. त्या स्वयंनिर्णय घेणाऱ्या होत्या. त्याकाळातील सामाजिक व राजकीय परीस्थितीही वेगळी होती. शहाजी राजे लढायांमध्ये व्यस्त होते. त्यामुळे शिवाजी महाराजांच पालनपोषण जिजामातेन केल.

आपण आज हया दोन्हीही मातांचा आदर्श घेतला पाहिजे. महिला हया पुरुषांपेक्षा कोणत्याही क्षेत्रात कमी नाहीत. परंतु महिलांनी महिलांसोबत चांगल्याप्रकारे वागले पाहिजे. आपल्यातील सुप्त क्षमतांचा आपण विकास केला पाहिजे. तुम्ही स्वतःच्या क्षमतांचा अभ्यास करा.

ज ार्यक्रमाचे उद्घाटन डॉ. संजय मून यांनी केले ते आपल्या भाषणात ते म्हणाले की, सिमांत बोआ फ्रेंच तत्वज्ञ म्हणतात की, 'स्त्री जन्मत नाही तर ती घडवीली जाते' तर जन्माला स्त्री किंवा पुरुष येत नाही त्यानंतर त्याला स्त्री किंवा पुरुष म्हणून घडविले जाते. आपण आपल्या क्षमतांचा विकास केला तर आपल्याला वेगळ ध्येय गाठता येत. परंतु आपण आपली शक्ती विकसित करत नाहीत. आपण जन्मतः शक्तीमान म्हणूनच जन्मत असतो. परंतु आपण नंतर अशक्त होत जातो. आपण ५० टक्के महिलांची शक्ती ही चुल आणि मूल मध्ये अडवून टाकली आहे. म्हणून आपण आपलया देशातील १०० टक्के मानवी ताकद वापरत नाहीत. आज १७ टक्के महिलांच घराच्या बाहेर आहेत म्हणून आपल्या देशाच्या विकास म्हणावा तेवढा होत नाही. आपण बदलत आहोत पण त्यांची गती कमी आहे ती वाढवण्याची गरज आहे. आपण सर्व अडथळयावर मात करुन पुढे जेले पाहिजे. आपल्या देशातील महिलांमध्ये अंगभूत कौशल्ये असतात.

श्रीमती काटकर यांनी या सत्राचे आभार प्रदर्शन केले.

दुसरे सत्र

श्री. निलकंठ जिवने

ज ु. आभा जिवने

यांनी महिलांसाठी अद्योजकता मार्गदर्शन ज़े ले.

उद्योजक होण्यासाठी खालील गुण लागतात.

१) चिकाटी

२) जिद्द/ध्येय बदलु नये

३) मेहनत

४) चांगले व्यवस्थापन

-नौज़ रीज़ रजारा	उद्योजक
ठराविक वेळ	अनिश्चित वेळ
ठराविक	आव्हानात्मक
समाधा-न मिळेल	समाधा-न
मर्यादीत विकास	अमर्यादा
-नौज़ र	मालज़
रोजगार निर्मितीची संधी	संधी -नाही